

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz niedziel i dni świątecznych. — Numer popołudniowy wychodzi codziennie prócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOŚI:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 kor.	2 kor.
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32	16	8	2 70 h.
z dwurazową	38	19	9	3 20
w Państwie Niemieckim	36	18	9	3
w innych państwach	48	24	12	4

Przenumeratę i ogłoszenia (inzeraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ulica Jagiellońska L. 10. — Telefon Nr 41.

Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halery: w Biurze dzienników A. Olezkiego ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Płohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOVA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracja „Nowej Reformy“ — Główna trafikarna w Ryńku. — Agencja J. Hopasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel Kretschmera, ul. Szwedka. Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inzeraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników: Ludwik Płoh, ul. Karola Ludwika L. 11 — S. Sokółowski, Pałac Hausmana 9. — W Przemyśle Billet E. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Roca. — W Wiedniu: Hermann Goldschmidt (sprzedaż pojedynczych numerów), i Wolzelle 6. — M. Dukas Nachf., Hasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazyle, i Wrocławiu). — A. Oppel. — B. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norimberdze). — H. Schalek (Wolzele). — W Paryżu Société Matuelle de Publicité A. Loretta, directeur, Rue Rougemont 14.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnym piśmem (petit) za pierwszy raz 30 h., za każdy następny raz po 10 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz.

Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal., następny po 10 hal. od wiersza.

Zatagówki do „Nowej Reformy“ (prospekt, cyrkularz, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratów.

Wybory na Węgrzech.

(Tel. „Nowej Reformy“.)

Dalsze wyniki wyborów.

Budapeszt. Do godz. 7 wieczorem znanych było 354 rezultatów. Z tego zdobyła „narodowa partia pracy“ 227, Kossuthowcy 37, zwolennicy Justha 30, stronnictwo ludowe 12, narodowoci 7, bezpartyjni z 1867 r. 14, bezpartyjni z 1848 r. 10, demokraci 2 mandaty. W 15 okręgach zachodzi potrzeba wyborów ściślejszych. Partya Kossutha zyskuje 9, traci 52, partya Justha zyskuje 9, traci 86, stronnictwo ludowe zyskuje 4, traci 21, narodowoci zyskują 1, tracą 14 mandatów.

Pogrom opozycji.

Budapeszt. Dotychczasowe doniesienia świadczą o ogromnym zwycięstwie partii rządowej, która zdobyła dotąd przeszło 230 mandatów i spodziewa się na ogólną liczbę 413 mandatów uzyskać przynajmniej 250. Jeżeli się do tego doliczy 30 delegatów Sejmu chorwackiego, dzikich to rząd rozporządzać będzie ogromną większością, bo około 300 głosami. Dziś już rząd posiada o 100 głosów więcej, aniżeli wszystkie stronnictwa razem. Wobec tego dzienniki rządowe sądzą, że partje opozycyjne zarzuca zamiar obstrukcji. Tymczasem z artykułów prasy opozycyjnej wnosić można, że stronnictwa opozycyjne rozgoryczone niezwykłym tępem przy wyborach rozpoczyna odrazu obstrukcję. Najgorzej, jak było do przewidzenia, wyszła z wyborów partya Justha, która wróci do nowego Sejmu w sile zaledwie trzynaścioru kilku posłów, podczas gdy w poprzednim Sejmie miała 150 mandatów. Partya Kossutha powiedzie się może lepiej. Spodziewa się ona uzyskać 40—50 mandatów.

Niektóre dzienniki przypuszczają, że nie jest wykluczone, iż Kossuth przyłączy się ostatecznie do partji rządowej.

Grupa Andrassego, która w akcji wyborczej wystąpiła jako „dzika“, przyłączy się również do partji rządowej.

Oprócz Justha bardzo źle wyszły przy obecnych wyborach narodowoci. Rumuni zamiast dawniejszych ośmiu mandatów mają dziś 3 mandaty, Słowacy zamiast 3 mają dwóch posłów, a Serbowie stracili wszystkie 4 mandaty. Ogółem narodowoci posiadają dotąd 7 mandatów. Takie mała grupa socjalistów, która istniała w poprzednim Sejmie, obecnie zanika zupełnie.

Głosy prasy.

Budapeszt. Omawiając wczorajsze rezultaty wyborcze, pisze „Pester Lloyd“, że Węgry są na najlepszej drodze, by po szeregu lat, w których błękały się na manowcach, wrócić na dobrą drogę. Organ rządu „Magyar Nemzet“ powiada, że niechęć ludu w pierwszej linii zwróciła się przeciw partji niezawisłości, która, sądząc z dotychczasowych rezultatów, wprost została zniechędzona. „Pester Journal“ mówi, że zicieli się życzenia wszystkich trzeźwo myślących żywiłoby, aby się znalazła większość zdolna do spokojnej pracy. Organ Kossutha „Budapest“ oświadcza, że obecna większość nie zdolna zapewnić parlamentowi normalnej pracy. Żadne stronnictwo nie powinno pomagać rządowi do zapewnienia takiej pracy. „Budapesti Hirlep“ sądzi, że partya rządowa zażąda ofiarności narodu dla reform wojskowych, co nie jest pracą, jakiej naród pragnie. „Nepszava“ pisze, że obecna klęska stronnictw koalicyjnych jest karą za zdradę powszechnego prawa głosowania. Z powodu egoizmu, ograniczonej i politycznej braku talentu koalicyja nie mogła przeprowadzić najważniejszych zadań. Rola ta przypada teraz partji pracy. W walce o powszechne prawo głosowania jesteśmy nie u końca lecz u początku nowego okresu. „Ugyertetes“ omawia powody powołania rządu i przypisuje klęskę partji niezawisłości osobliwie temu, że Justh opuszczył chorągiew Kossutha. Teraz z pewnością wszyscy zbalamuceni członkowie partji niezawisłości powrócą do Kossutha.

Sprawy parlamentarne.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Wybór delegacji.

Wiedeń. W sesji letniej Rady państwa ma się odbyć wybór członków delegacji. Ze względu na wynik wyborów na Węgrzech, spodziewają się, że Sejm węgierski natychmiast zacznie pracować i wybierze również członków delegacji, które zbiorą się w jesieni.

Rząd a socjaliści.

Wiedeń. Bar. Bienerth konferował wczoraj ze stronnictwami w sprawie załatwienia planu finansowego; między innymi konferował Bar. Bienerth z prezydentem partji socjalistycznej i oświadczył, że rządowi zależy na uchwaleniu przedłożenia o podatku wódczanym, o podwyższeniu podatku osobisto-dochodowego, podatku od taryf, podatku spadkowego i od wina flaszkowego. Bar. Bienerth zapytał następnie przywódców socjalistycznych, czy służą im te zamiary, że partya socjalistyczna zamierza prowadzić obstrukcję przeciw ustawom podatkowym? Postawili socjaliści oświadczyć, że o obstrukcji nie ma mowy, ale partya socjalistyczna zajmie stanowisko opozycyjne, zwłaszcza wobec podatku wódczanego, ze względu na to, że jest to podatek pośredni i dlatego ponieważ sprawa ta łączy się z sprawą roz-

szerzenia prawa wyborczego do Sejmu. Socjaliści zapytali wreszcie Bar. Bienertha, czy prawdą jest, że rząd zamierza ewentualnie wszelkimi środkami te podatki referować? Bar. Bienerth zapewnił, że pogłoski takie są nieprawdziwe i raz jeszcze podniósł konieczność uchwalenia nowych dochodów dla państwa.

Z klubu raskiego.

Wiedeń. Klub ruski wybrał wczoraj nowe prezydium. Przewodniczącym obrano dra Kost' L'awickiego, zastępcami Okuniewskiego i Petruszewicza. Dotychczasowy przewodniczący pos. Romańczuk wybrany został do komisji parlamentarnej.

Przeciwko nowej ustawie prasowej.

Wiedeń. Towarzystwo dziennikarzy „Concordia“ ogłasza w dziennikach protest przeciw uchwaleniu komisji prasowej, która odrzuciła wniosek o zwolnienie ankiety dziennikarskiej w sprawie nowej ustawy prasowej. Ponadto wyrażono w proteście życzenie, aby Izba posłów wezwała komisję prasową do cofnięcia tej ustawy i zwolnienia ankiety.

Z komisji drożynianej.

Wiedeń. Na wczorajszym posiedzeniu komisji drożynianej przyjęto szereg rezolucji, między innymi zaś rezolucję w sprawie utworzenia urzędów opieki nad mieszkaniami, w przedmiocie wniesienia ustawy o wywłaszczeniu gruntów pod budowę małych mieszkań, a wreszcie rezolucję w sprawie zbadania kwestji opodatkowania planów budowlanych.

Wiedeń. Komisja drożyniana przyjęła wniosek referenta Kunschaka o zniesienie taryfy na mleko. Dla dalszych wniosków referenta w sprawie środków żywności wybrano subkomitet.

Ubezpieczenie społeczne.

Wiedeń. Dziś odbyło się posiedzenie subkomitetu komisji ubezpieczenia społecznego celem ułożenia zasad proporcjonalnych wyborów dla organizacji powiatowych.

Wybór uzupełniający w Czechach.

Praga. Przy uzupełnianiu wyborze do Rady państwa z powiatu Plan-Tachau przyjdzie prawdopodobnie do ściślejszego wyboru między kandydatami chrześcijańsko społecznym Walterem a agraryzmem Mayerem. Obaj otrzymali po 2600 głosów, socjalny demokrat Schiller 1800.

W obronie Finlandji.

Wiedeń. Klub socjalistyczny uchwalił wysłać osobny adres do prezydenta Dumy w sprawie fińskiej.

Konferencje językowe.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Cześć w sprawie konferencji językowej.

Wiedeń. Socjaliści nie przyjęli zaproszenia czeskich stronnictw do udziału w konferencyach językowych i postanowili wystąpić w Izbie posłów z własnym projektem.

Komisja parlamentarna Związku posłów czeskich uchwaliła wczoraj przeciw głosom czeskich radykałów wydelegować zastępców na konferencje językowe. Ponadto zgodzono się w zasadzie na projekt pos. Bunkwa w sprawie językowej ustawy ramowej. Uchwały te będą przedłożone komisji parlamentarnej Unii słowiańskiej.

Stanowisko klubu socjalno-demokratycznego.

Wiedeń. Soc. dem. związek w Izbie posłów, jak donosi wydany komunikat, odniósł wczoraj po południu posiedzenie, na którym zajmowano się bieżącymi sprawami. W końcu uchwalono wniosek w Izbie wniosek w sprawie uregulowania narodowych stosunków i zadań przydzielenia go do komisji narodowościowej. Po stanowiono wniosek ten w najbliższym czasie. Przewodniczący czeskich soc. dem. klubu oświadczył, że uchwala ta załatwia także zaproszenie klubu czeskich agraryzów, zwrócone do niego o wzięcie udziału w obradach czeskich mieszczan-kich posłów w sprawie przedłożenia ustawy ramowej o uregulowaniu kwestji narodowościowej.

Komunikat czeski.

Wiedeń. — Korespondencja agrarna donosi: Wczoraj przed południem odbyło się posiedzenie komisji parlamentarnych czeskich związków w Izbie posłów o którym wydano następujący komunikat; Komisje parlamentarne czeskich związków obradowały wczoraj pod przewodnictwem pos. Udrzala w sprawie inicjatywy, wyszłej ze strony klubu czeskich agraryzów rozwiązywania kwestji językowej wszystkich królestw i krajów w drodze ustawy ramowej. W dzisiejszej dyskusji oświadczyli wszyscy mówcy z wyjątkiem radykałów, gotowość podjęcia rokowań zarówno co do strony formalnej jak i merytorycznej propozycji. — Udział czeskich socjalnych demokratów w dalszych obradach jest zapewniony. Dalej postanowiono, aby zapowiedziane na dzisiaj posiedzenie Unii słowiańskiej odłożyć na później ze względu na konieczne rokowania.

Z komisji budżetowej.

(Tel. „N. Reformy“.)

Wiedeń. W komisji budżetowej toczą się w dalszym ciągu obrady nad etatem ministerstwa oświaty.

Pos. Romańczuk domagał się lepszej reprezentacji ruskich interesów oświatowych w ministerstwie i w Radzie szkolnej krajowej we Lwowie; omawiał braki Rusinów w szkołach średnich i żądał stworzenia uniwersytetu raskiego we Lwowie, za czym przemawiał także względy polityczne.

Postulaty Koła polskiego.

Prezes Koła polskiego dr Głabiński zaznaczył w dłuższej mowie, że Galicya z powodu swojej rozległości i długoletniego zaniedbania ma wiele zadań do ministerstwa oświaty, które są mu znane, dlatego nie potrzeba ich w komisji powtarzać. Także Polacy na Śląsku i na Bukowinie oczekują słusznego uwzględnienia ich skromnych życzeń na polu szkolnictwa. Dla Galicji oprócz popierania ogólnych zakładów naukowych, szkół wyższych, średnich, seminarjów męskich i żeńskich potrzebna jest zwiększona opieka nad zakładami zawodowymi, zwłaszcza szkołami handlowymi. Oczekujemy upaństwowienia szkół handlowych w Krakowie i przyznania dotychczasowej subwencji dla Tow. szkoły handlowej we Lwowie i dwuklasowych szkół handlowych wedle propozycji galicyjskiej Rady szkolnej krajowej.

W dyskusji poruszono tu wiele życzeń, których nie można pozostawić bez odpowiedzi. Przedewszystkiem co się tyczy szkoły Komeniskiego w Wiedniu, to Polacy stoją na stanowisku, że w Wiedniu dość jest miejsc dla życia i rozwoju wszystkich ludów zupełnie bez naruszania niemieckiego charakteru stolicy. Jest rzeczą naturalną, że do stolicy dążą także rodziny urzędniczej i robotników wszystkich narodów i mają słuszną pretensję, aby ich dzieci pobierały elementarne wykształcenie i naukę religij w własnym języku. W Wiedniu oprócz Czechów jest także wielu Polaków, którzy także starają się utrzymać własne szkoły językowe. Byłoby sprawiedliwym, gdyby tym szkołom ludowym i językowym nie stawiano żadnych trudności. — Z drugiej strony musimy zważyć, że zakładanie szkół ludowych jest rzeczą antonimii i że dlatego nie można żądać upaństwowienia ani nazywać, ani czeskień szkół.

Mowa polemizowała dalej z twierdzeniem p. Romańczuka, że Rusini pod względem seminarjów nauczycielskich w Galicji wschodniej są upośledzeni; przeciwnie: wszystkie polskie seminarja żeńskie i męskie w Galicji wschodniej zostały zutrakwizowane. Stosunek ruskich szkół średnich do liczby ruskich studentów przedstawia się tak samo, jak stosunek szkół średnich polskich do liczby polskich studentów. Można zaś tylko ten stosunek brać w rachubę, nie zaś stosunek do całej włościańskiej ludności. Nadto wielu Rusinów uczęszcza do polskich szkół średnich także w miejscowościach, gdzie są specjalne ruskie seminarja. Co do szkół ludowych, Rusini mają ich w Galicji 46 prc, dziś ich ludność wynosi tylko 42 prc. Jest słusznym żądaniem każdego narodu, by mógł osiągnąć najwyższą ostoję kultury, jednak jest rzeczą konieczną, by przedtem dla uniwersytetu raskiego były stworzone konieczne warunki. Wydzielenie istniejących ruskich katedr z lwowskiego uniwersytetu i stworzenie z nich samodzielnego zakładu naukowego wydaje się mową rzeczą niemożliwą.

Dalsza dyskusja.

P. Stanek, omawiając kwestję uniwersytetu na Morawach, oświadcza, że kwestya ta byłaby dawno rozwiązana, gdyby Niemcy na Morawach faktycznie pragnęli utworzenia niemieckiego uniwersytetu. Ale Niemcy, którym chodzi o niemiecki charakter Berna, oświadcza, że przeciw Bernowi jako siedzibie drugiego czeskiego uniwersytetu, chociaż tylko Berno może być przyjęte.

P. Wolff omawia kwestję szkół mniejszości w Czechach. Po przemowach p. Seitz'a i p. Mastalki, który zgłosił rezolucję, by przy obsadzeniu posad urzędniczych w urzędach centralnych zachowywać był stosunek procentowy wszystkich narodowości w Austrii, nastąpiła generalna mowa p. d'Elverta, który głównie zajmował się kwestjami narodowościowymi na Morawach.

Po przemówieniach jeszcze dalszych mówców przyjęła komisja budżetowa budżet ministerstwa wyznań i oświaty. Pierwszą część rezolucji referenta szkolnictwa ludowego p. Staneka o upaństwowienie szkół im. Komenskigo została odrzuconą 25 głosami przeciw 9. Za drugą częścią rezolucji o subwencyonowaniu szkół Komenskigo oświadczyło się 19 głosów przeciw 19. Przewodniczący pos. Chlari głosił przeciwko temu.

Następne posiedzenie komisji budżetowej dzisiaj. Na porządku dziennym budżet ministerstwa sprawiedliwości.

Odwet Niemców.

Wiedeń. „Deutsch Naut. Corresp.“ donosi, że wskutek wniosku zgłoszonego przez Czechów w komisji budżetowej, co do upaństwowienia czeskich szkół ludowej im. Komenskigo w Wiedniu, Niemcy zażądają na nowo sankcyonowania „lex Kolisko“.

Telegramy

z dnia 3 czerwca.

Powrót cesarza.

Wiedeń. Cesarz wraca z Bośni w sobotę. Utworzył się tu komitet celem zgotowania cesarzowi owacyjnego przyjęcia. Burmistrz na czele Rady miejskiej powita go na dworcu, a wzdłuż ulic, wiodących do Schoenbrunn, które będą udekorowane, tworzyć będą szpaler korporacje ze sztandarami.

Wizyta tureckiej następcy tronu.

Wiedeń. Jutro przybywa tu turecki następca tronu na kilkudniowy pobyt. W poniedziałek przyjęty on będzie przez cesarza.

Brśnia królestwem.

Berlin. Dzienniki tutejsze donoszą z Sarajewa, że ogłoszenie Bośni i Hercegowiny królestwem nastąpi po powrocie cesarza do Wiednia.

Kongres mieszkaniowy.

Wiedeń. Międzynarodowy kongres mieszkaniowy został wczoraj zamknięty. Jako miejsce przyszłego kongresu wyznaczono Hagę.

O podwyższeniu pruskiej listy cywilnej.

Berlin. Rząd pruski przedłożył Sejmowi projekt znacznego podwyższenia królewskiej listy cywilnej. Wczoraj odbyło się posiedzenie przywódców wszystkich stronnictw celem zajęcia stanowiska w tej sprawie. Berlin. Treść przedłożenia o podwyższeniu listy cywilnej dla króla pruskiego trzymana jest w tajemnicy. Jedni twierdzą, że chodzi o podwyższenie w kwocie 3 milionów koron, drudzy, że o 5 milionów. Przedłożenie jest uzasadnione tem, że król pruski, jako cesarz niemiecki, nie pobiera osobnej listy cywilnej, a obecnie pruska lista cywilna ze względu na drożyznę i wielką rodzinę króla dziś już nie wystarcza.

Przyjęcie tego przedłożenia zdaje się być pewnem, ponieważ centrum, konserwatyści, narodowiliberali i wolnomyślni postanowili głosować za niem.

Wydalenie żydów.

Berlin. Tutejszy komitet ratunkowy dla żydów z Rosji otrzymał wiadomości z Kijowa, że wydalenie żydów z tego miasta odbywa się w dalszym ciągu. Znany milioner tamtejszy Brodzki wysłał imieniem żydów do cara z okazji rocznicy jego urodzin telegram z życzeniami, w którym równocześnie prosił o powstrzymanie wydalenia. Na telegram ten nie nadeszła dotychczas żadna odpowiedź. Tymczasem policja kijowska przeprowadza rewizje domowe, ażeby się przekonać, czy wydaleniu naprawdę opuszcili miasto.

Cholera w Rosji.

Petersburg. Gubernie taurydzka i mohylewska zostały ogłoszone jako zagrożone cholera.

Awiatyka w służbie wojny.

London. „Daily Telegraph“ donosi z Nowego Jorku: Podczas ćwiczeń wojskowych, które mają się odbyć w czerwcu w Chattanoga, rząd chce zbadać, czy awiatory mogą zabrać z sobą 200—300 funtów materiałów wybuchowych przy szybkości 45—50 mil na godzinę i z wysokości 1/4 mili rzucać je do tarczy. Awiator Hamilton podjął się zadania rzucenia 75 bomb, a porucznik Trounli objął służbę rekognoscyjną w aparacie.

Wyprawa do bieguna południowego.

London. Kapitan Scott wyruszył wczoraj na parowcu „Terra nuova“ do bieguna południowego. Zabrał on ze sobą wiele sanek, balon itp.

Wybuch prochu w Przemyślu.

(Telegr. „Nowej Reformy“.)

Lwów. W sprawie wybuchu w Przemyślu donoszą tu, że wybuch uszkodził także dwa sąsiednie domy. — Powodem wybuchu nie stwierdzono. W piwnicy zajęci byli dwaj chłopcy kupca Schanzera, lecz wiadomo, czy palili oni kawe na maszynie elektrycznej, czy manipulowali coś koło naboju z prochem. Dotychczas wiadomo, co się stało z nimi. Prawdopodobnie zginęli. Z pod gruzów wydobyto z wóki dozorczyni Annę Szczepankową, 28-letnią, która była w stanie błogosławionym, oraz ręce należące do innych zwłok. Przypuszczają, że zginęli 4 osoby. Dwadzieścia kilka osób jest rannych odłamkami szkła. — Prace ratunkowe prowadzone są dalej w nocy przy pochodniach z zachowaniem wielkiej ostrożności, gdyż zachodzi obawa dalszego wybuchu naboju dynamitowych, które były również w piwnicy. Akcję ratunkową pełnią trzy kompanie pionierów i straż pożarna.

Przemyśl. Pionierzy, zajęci pracami ratunkowymi w zburzonym domu Schanzera, odkopali urwane ręce. Zachodzi obawa, że ofiar będzie więcej.

Brak wody w Krakowie.

Brak wody w Krakowie w dalszym ciągu dotychczas kłopotu i przykrości mieszkańców miasta. Ażeby zapobiedz zupełnemu wyczerpaniu wody wodociągowej, magistrat wydał wczoraj po południu zapowiedziane już rozporządzenie następującej treści:

„Z powodu chwilowego braku dostatecznej ilości wody w wodociągu miejskim zachodzi konieczność nader oszczędnego używania wody wodociągowej.

W tym celu magistrat na podstawie § 13 przepisów wykonawczych do ustawy wodociągowej z 12 sierpnia 1899 l. 94 Dz. u. kr. zarządza co następuje:

1) Począwszy od dnia dzisiejszego aż do dalszego zarządzenia pobór wody wodociągowej w realnościach dozwolony jest jedynie od godz. 6 rano do 9 przed południem. W tym czasie zechcą mieszkańcy zaopatrzyć się w wodę, potrzebną na przeciąg całej doby.

2) Właściciele, administratorzy i dozorczy realności obowiązani są główny kurek dopływowy w każdej realności natychmiast po ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia zamknąć i otwierać go codziennie o godz. 6 rano na przeciąg trzech godzin, t. j. do godz. 9 przed południem. Od godz. 9 przed południem do godz. 6 rano dnia następnego mają być główne kurki dopływowe bezwarunkowo zamknięte.

Wykazujący przeciw temu zarządzeniu będą karani po myśli rozp. min. z 30 września 1857 r. l. 108 Dz. pr. p. grzywną od 2 do 200 koron, względnie aresztem od 6 godzin do 14 dni.

Nad wykonaniem niniejszego rozporządzenia czuwać będą organa dyrokcji policji, zarządu wodociągu miejskiego i straży pożarnej.

W końcu podaje się do wiadomości mieszkańców, że publiczne studnie wodociągowe na ulicach i placach pozostają otwarte do użytku mieszkańców bez żadnego ograniczenia, oraz że zarządza się jednocześnie rozwój wody wodociągowej beczkowozami miejskimi w wyżej położonych dzielnicach miasta.

Zagrożenie surową karą w razie przekroczenia tego zarządzenia wywołało w mieście domysły, że brak wody w zbiornikach wodociągów jest większy, niż przyznały wczorajsze komunikaty magistratu.

Wczoraj po południu pojawiły się na mieście beczkowozy zakładu czyszczenia miasta, rozwożące wodę. Lecz wobec ogromnego jej zapotrzebowania pomoc ta okazała się w pierwszej chwili niedostateczną.

W ul. Dingiej, gdzie brak wody dał się mieszkańcom najdotkliwiej we znaki z powodu niedostatecznej ilości studni, do których w dodatku wstęp dla obcych lokatorów zamknęli właściciele odnośnych kamienic, staczano formalnie walkę o każdy litr wody. Procesja kobiet, ciągnących ka wozom z garunkami, dzbanami i wiadrami, zbijała się w tłum przy kranie beczki, wskutek czego powstawały gwałtowne scysy. Obłane wodą, spocone od stożonej walki, szczęśliwie zdobywczyynie „życiodajnego płynu“ nie rzadko odchodziły od beczki ze stłuczonymi naczyniami, z których zdobyty z takim trudem napój znów ginął marnie. — W dwóch najbardziej brakiem wody dotkniętych dzielnicach sześć beczkowozów bezustannie było czynnych aż do wieczora. Przedewszystkiem dostawiano wodę do zakładów przemysłowych.

Dla skrapiania ulic ustanowił zarząd czyszczenia miasta 3 stacje: jedną na strażnicy pożarnej, skąd elektrycznym motorem dobywa się wodę ze studni do 105 beczek, zawierających po 1500 litrów; dwie inne stacje znajdują się nad Rudawą przy ul. Łobzowskiej i przy ul. Wolskiej, gdzie ręcznymi pompami napienia się wozy. Ponieważ przy tym sposobie nie może się skrapianie odbywać tak intensywnie jak przedtem, okazała się potrzeba założenia większej ilości takich stacji, aby nie brać wody z wodociągów. Dlatego na Groblach i przy ul. Garnarskiej staną dwie lokomobile dla dobowywania wody z Wisły i Rudawy. Nadto studnie dla beczek do skrapiania ulic przy pl. Groble i przy ul. Łaziennej, nieczynne od dłuższego czasu, będą oddane do użytku zakładu czyszczenia już dzisiaj.

Ze względu na brak wody w mieście i posuche, cała straż pożarna została skonsumowana i wszyscy strażacy pełnią służbę bezustannie, by w razie potrzeby być w pogotowiu.

Ochrona Wawelu przed pożarem.

W ostatnich czasach zarządził Wydział krajowy różne adaptacje na Wawelu, celem ochrony zamku przed pożarem. Między innymi urządzono tam stację pożarną i pod kierunkiem naczelnika Nowotnego i brandmistrza Flaszki zaprowadzono steć drutów telefonicznych po całym zamku tak, że z każdego piętra z różnych miejsc można wprost połączyć się ze strażnicą pożarną. Również zaprowadzono hydranty na poszczególne piętra, a ze względu na słabe ciśnienie wody na Wawelu zakupił Wydział krajowy parową siławkę, której zadaniem ma być wypompowanie wody na dach zamku, ażeby tryskała z odpowiednią siłą. Parowa siławka, którą zainstalowano na zamku, ciągnie 700 litrów na minutę przy ciśnieniu 8 atmosfer. Prócz tej siławki sprządzono dużą, mechaniczną drabinę wysuwaną, na 28 metrów wysoko, za pomocą której można z zewnątrz dostać się na dach zamku i wprost z drabiną działać prądem wody. Można jej używać jako drabiny wolno stojącej, nie opartej o gzyms dachu.

Próby z temi przyrządami odbywał naczelnik Nowotny wraz ze strażakami przez środek i czwartek. Przy próbach obecni byli: dyrektor inż. Haendel, zastępca dyrektora inż. Wyczynski i zarządca zamku inż. Skawinski. Przedsię-

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.